

חוק

אוסטרו-אפוסטרופוס

בסוף השבוע שעבר העבירה הכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק יבשה, אחת מעשרות ההצעות, העוברות אוטומטית בכנסת, מבלי שאיש יתעכב עליהן במיוחד, ומבלי שהצבור הרחב ישמע עליהן, מאחר שלרוב בו אין בהן ענין. היתה זו הצעה שנקראה הצעת חוק לנכסי נפקדים (הקדשות דתים מוסלמיות) תשי"ט. המיוחד בהצעת חוק זו היה, שהיא הכילה בקרבה מעשה רמאות, שנועד להוליך שולל את חברי הכנסת, לסתום את פיו של בית-המשפט העליון, ולהציל את אוצר המדינה מאינצידומות רבות העור מדת לפקוד אותה.

החוק המקורי לנכסי נפקדים נועד להעביר את הקרקעות של ערבים, שעזבו את השטח שהיה בידי השלטון היהודי בתחילת מלחמת העצמאות, לידי המדינה. אולם חוק זה לוקה בחסר. הוא אינו מכיל כל סעיף, המכליל בהגדרת נפקד את הבעלות על אדמות ההקדש של הערבים. ההקדש הוא מוסד מקובל מאוד במיוחד בין המוסלמים. אצלם ממלא ההקדש את תפקיד האגודות הצבוריות או הקנאות הלאומיות אצל היהודים למשל. כל הכספים הצבוריים הם בצורת הקדש.

לפי החוק המוסלמי שייך הרכוש שנתרם להקדש לאלוהים, ואילו ניהול הרכוש היה בזמן המנדט בידי המועצה המוסלמית העליונה, שהיתה ממנה נאמנים ומפקחת על ההכנסות. עם הקמת המדינה עברו לידיה נכסים בשתי מיליונים, שהיו שייכים להקדש המוסלמי. מאחר שכל הרישומים של נכסי ההקדש, שהיו שמורים במשרדיה של המועצה הלאומית ביפו, הוחרמו והועברו לגנרל המדינה, לא ניתן היה לקבוע איזה נכס שייך להקדש ואיזה לא. אדמות ההקדש, שנאמניהן הפכו לנפקדים, הוחרמו על ידי המדינה.

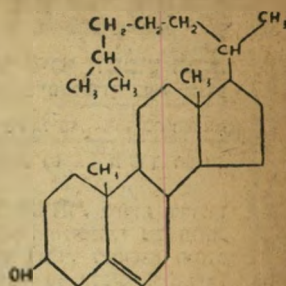
פטרונים ואפוסטרופוס. לפני כשנה בערך הגיש עורך הדין יצחק בן-ישי משפט נסיוני בקשר לנכס השייך להקדש (העולם הזה 1131), הצליח להוציא בצירע-לחנאי את כל רישומי ההקדש של אוצר יפו מגנרל המדינה, ולהעבירם לקאדי של יפו. הקאדי של יפו, שייך טהאר חמאד, החל למנות נאמנים חשודים לנכסי ההקדש, במקום הנאמנים שברחו מהארץ. הנאמנים הללו באו אל האפוסטרופוס על הרכוש הנטוש, תבעו ממנו את הזכות לנהל את נכסי-ההקדש לפי מנהגי האפוסטרופוס סירב להכיר בזכותם של הנאמנים החדשים לקבל את אדמות ההקדש, טען כי הן הוחרמו לפי חוק רכישת מקרי קעין ושי"א.

אולם בשני משפטים נסיוניים שהגיש עורך הדין בן-ישי, הוא טען כי בחוק רכישת מקרקעין, שהוא חוק החרמה פשוט שאיפשר לממשלה להפקיע במשך שנה אחת, 1953, אדמות ונכסים לצרכי פיתוח, התישבות ובטיחות, אין סעיף מפורש הנוגע להקדש. חוק זה העניק לבעלי-הנכסים המופקעים רק חלק קטן מהשחי האמיתי של נכסיהם. לפי חוק ההקדש המוסלמי, אסור לנאמן על ההקדש לקבל במכירה פחות משחי הנכס. משום כך, טען בן-ישי, חוק רכישת מקרקעין אינו ניתן לביצוע על נכסי הקדש.

בשני המשפטים ניתן פסק-דין בו נקבע, כי על ידי הפקעת נכסי ההקדש, אין האפוסטרופוס הופך לבעליהם אלא לנאמן עליהם. בהתאם לכך, יכול היה הקאדי המוסלמי לפטר את האפוסטרופוס מלהיות נאמן בכל שעה שירצה, למנות נאמן אחר במקומו. היתה זו מכה קשה עבור אוצר המדינה. בידי ההקדש הצטברו משך מאות שנים נכסים רבים. במשך 11 שנות המדינה גבה האוצר את פירות נכסים אלה, פירות הנאמנים במיליוני ל"י, והשייכים להקדש. כאשר הקציב אוצר-המדינה כספים למטרות ציבוריות לעדה המוסלמית, לא נעשה הדבר בשם ההקדש. הקאדים המוסלמים ויכולו עתה, לפי פסק-דין שניתנו על-ידי בית-הדין העליון, לתבוע את נכסי ההקדש, והאוצר יהיה חייב לתחזיר להם אותם. ללוי אשכול אין שום כיסוי להוצאה כזו של מיליונים מתקציבו.

לא נאמן, בעד נכסים. בתנאים של היום לא תעזי שום ממשלה להגיש לכנסת הצעת חוק להחרמת נכסי ההקדש המוסלמי, דבר שיעורר שערוריה בעולם. לכן החליט מי שהחליט להגניב חוק כזה במסתרים, כביכול לשם הענקת הקלות לעדה המוסלמית, אך למעשה כדי להעביר חוק שימנע החזרת נכסי ההקדש.

החוק החדש, שהועבר בשבוע שעבר בכני (המשך בעמוד 12)

את היא הגוססה הסטרוקטורלית של כולסטרול, חומר הנמצא בדמנו ואשר מיחסים לו השפעה רבה על התהוות מחלות הלב וכלי הדם.

בבית-חולים ממשלתי בארץ נעשו נסיונות ממושכים, אשר הוכיחו שניתן להפחית את כמות הכולסטרול ע"י שימוש בשמני-מאכל, המכילים חומצות בלתי רחיות. שמני "טית-בית" מצטיינים בריכוז גבוה של חומצות בלתי רחיות והם טובים לבשול, טגון ואפייה. עקרת בית גבוהה תשמור על בריאות משפחתה, בהשתמש בה בתוצרת

TETH-BETH LTD.

ממנים וסבון על כסים מדעי

ביתספר לנחגות

בישור

הדרכה מקצועית מעולה

ת"א, רח' זמנהוף 3, טל. 23375

Je-קס

ו כפני

יצות יתושים

מריחה אחת עם

מקלון שנקם,

מבטיחה מנוחת

לילה שלוה

תקני עוד היום

בבית - מרקחת

או פרפורמיה

"ש נ ק ס"

מחיר המקלון 1.250 ל"י

יצים היחידים: חברת נורית בע"מ

מלכות הים בעבר ובעתיד חונכות את מועדך - עומר כייאם

שורה ארוכה של מכוניות דהרה בחצות אחד הלילות השבוע בדרך ליפו העתיקה. היו בתוכה יותר יפהפיות משנראו אי פעם ביחד. היו אלה חלק מהמועמדות הראשונות לתואר "מלכת המים 1959", שיחד עם הנבחרות בתחרות זו אשתקד, היו אורחות כבוד של תיאטרון "סמך בטיון" בהצגת חצות חגיגות שערך התיאטרון להצגת 75 של "השד יודע". החגיגה עצמה נערכה במועדון לילה יפואי, העומד להיפתח השבוע, שם נערכה הילולה עד אור הכוכב, בהשתתפות רוב אמני ישראל. על המאורע ועל המועדון החדש מדווח כתב, "העולם הזה".

זה משהו שבתוך הקירות. יש משהו אירועי בקירות אלה. אני עוד לא מבינה את זה בדיוק, אבל בעוד שבועיים אולי אבין. זה משהו שמנתק מהעולם החיצוני. יש משהו במנטליות שבסביבה, כשאני פה יש לי הרגשה שאני בחוץ-לארץ. בהתחלה חשבתי שאסתגל לזה. אבל זה לא. זה משהו בקירות, שמצליח לנתק אותי מכל הדאגות... מהצרות... מהבית... מדיוגנוף... אגב, זהבה היא, יחד עם הצעיר שלהם צפריה. בעלתו של המועדון.

★ ★ ★

זא נותנים לביים הווי!

אותו ערב גדול רצו להקליט במקום כמה סרטים עבור תכנית הרדיו חצות וחצי. אם אתם זוכרים, זאת תכנית שצרכה להביא בפני המאזין את ההימנון של אמני ישראל ואנשי הרוח שלה. אבל לא הקליטו שום דבר. האורחים היו יותר מדי שמחים, שרו יותר מדי וסיפרו בדיחות למעלה מהמידה. הם עשו זאת בלי הפסק. לא היה אף רגע אחד של שיעמום. עורכי התכנית לא יכלו לביים אפילו רגע של החי. אז ביטלו את התכנית.

מרב השמחה והאירוטיקה שבקירות ו-400 האנשים, מחציתם יפהפיות, שהצטופפו בתוך הכוך, אי אפשר היה לראות את המקום עצמו. אבל ביום שישי הקרוב יפתח המקום לקהל הרחב, ואז שוב פעם אי אפשר יהיה לראות כלום. ניצלנו את ההפסקה הקטנה כדי לעמוד על סיבה של פינת-חמוך חדשה זו.

פעם קראו לזה השטח הגדול ועוד כל מיני כינויי גנאי. אבל מאז גילו תושבות המקום את רחוב בן-יהודה ואת גן-העצי מאות, קוראים למקום רחוב מפרץ שלמה. הולכים עד סוף הרחוב, במקום שנגמר במדרגות אבן צרות לכיוון הים. בסימטא הראשונה ימינה, דבוק לכניסה, עומד הבנין העתיק מעוטרים בקשתות. קפלן, הארכיאולוג של עיריית תל-אביב, אומר שהבנין עצמו

שיחזור בתיה בנדיקט, אחת המועמדות של השנה, מחליפה רשמים עם אסתר קובאץ, הסגנית של אשתקד.

איורודור נערה שמצאה מיפ"ס למחזות שנוצר עקב הדוחק הרב, חשפה רגליה למאורר.